

BẢN TIN NGÀY NGHIÊN CỨU BIỂN ĐÔNG

(Cập nhật 06/08/2020)

Tình hình nổi bật

Ngoại trưởng Mỹ Mike Pompeo ngày 4/8 điện đàm với người đồng cấp Brunei Erywan Yusof, tái khẳng định sự ủng hộ của Washington với các quốc gia ven biển Đông Nam Á trong việc bảo vệ quyền chủ quyền ở Biển Đông, phản đối những nỗ lực sử dụng biện pháp cưỡng ép của Trung Quốc nhằm thúc đẩy các yêu sách biển phi pháp ở Biển Đông.

Trợ lý Ngoại trưởng Mỹ về Đông Á và Thái Bình Dương David Stilwell và Thứ trưởng Ngoại giao Lào Thongphane Savanphet ngày 4/8 đồng tổ chức Đối thoại Mỹ - ASEAN lần thứ 33. Cuộc đối thoại nhấn mạnh phạm vi hợp tác rộng rãi giữa Mỹ và ASEAN trên các trụ cột chính trị, kinh tế, văn hóa-xã hội, tầm quan trọng của Đối tác chiến lược Mỹ - ASEAN trong việc đảm bảo khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do, rộng mở.

Bộ trưởng Quốc phòng Nhật Bản ngày 4/8 nhận định Trung Quốc gia tăng và mở rộng hoạt động ở khu vực xung quanh Quần đảo Senkaku, Biển Hoa Đông. Cục cảnh sát biển Nhật Bản sẽ có trách nhiệm xử lý và đối phó với vấn đề này. Nếu có tình huống khẩn cấp xảy ra, Lực lượng phòng vệ Nhật Bản sẽ phối hợp chặt chẽ với Cục cảnh sát biển. Hơn nữa, Nhật Bản và Mỹ cũng sẽ tăng cường hợp tác để bảo vệ an ninh cho Nhật Bản và hỗ trợ thu thập thông tin tình báo.

Thủ tướng Úc ngày 5/8 cho biết xây dựng mối quan hệ đồng minh Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương với các quốc gia chung chí hướng là 1 ưu tiên chính của Úc và cảnh báo mức độ quân sự hóa trong khu vực đang gia tăng chưa từng có. Ông nói thêm, sự trỗi dậy của Trung Quốc như một đối tác kinh tế lớn là điều tốt cho kinh tế toàn cầu, nhưng cần đi đôi với trách nhiệm.

Bộ trưởng Ngoại giao Nhật Bản ngày 5/8 thăm Anh và trao đổi với Ngoại trưởng Anh về quan hệ hai nước, tình hình khu vực, hợp tác thúc đẩy khu vực "Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do, rộng mở" và dịch bệnh Covid-19. Hai bên nhất trí về lập trường chung đối với vấn đề Biển Đông và biển Hoa Đông, cam kết phối hợp chặt chẽ trong vấn đề này.

Bộ trưởng Ngoại giao Malaysia Hishammuddin ngày 5/8 phát biểu tại Hạ viện Malaysia: (1) Malaysia không muốn bị mắc kẹt giữa các nước lớn, phải ngăn ngừa các vụ việc không mong muốn xảy ra trong lãnh hải của Malaysia, nhất là va chạm quân sự giữa các bên liên quan (Mỹ, Trung); (2) vấn đề Biển Đông của Malaysia không chỉ với Trung Quốc mà còn với các nước láng giềng khác; (3) Malaysia cam kết giải

quyết vấn đề Biển Đông trên tinh thần xây dựng thông qua đàm phán ngoại giao phù hợp; (4) ASEAN cần đoàn kết để đối mặt với nước lớn và giải quyết vấn đề Biển Đông với Trung Quốc, không nên để bị rơi vào tình huống phải chọn bên.

Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc Uông Văn Bân ngày 5/8 phát biểu về yêu cầu quân đội không tham gia tập trận của Tổng thống Duterte, cho rằng phát biểu này một lần nữa thể hiện phương châm ngoại giao độc lập của Philippines, phản ánh tiếng nói chung của các quốc gia trong khu vực về mong muốn hòa bình và phát triển.

Bộ trưởng Ngoại giao Trung Quốc Vương Nghị ngày 5/8 trả lời phỏng vấn Tân Hoa Xã, cho rằng Biển Đông là ngôi nhà chung của các nước trong khu vực và không thể trở thành đấu trường của chính trị quốc tế. Mỹ gần đây không ngừng thực hiện hành vi khiêu khích, vi phạm cam kết không chọn bên, gia tăng hiện diện quân sự, phá vỡ quan hệ giữa Trung Quốc và các nước ASEAN nhằm làm “đậy sóng” Biển Đông, can dự tiến trình đàm phán COC. Trung Quốc và ASEAN đã đạt được nhận thức chung về duy trì hòa bình ổn định tại Biển Đông và con đường phù hợp nhất cho lợi ích các nước trong khu vực là đối thoại.

South China Morning Post ngày 5/8 dẫn nguồn tin quân đội cho biết Đài Loan đã cử một nhóm thủy quân lục chiến gồm khoảng 200 người tới quần đảo Pratas (Trung Quốc gọi là Đông Sa) ở Biển Đông để củng cố lực lượng bảo vệ bờ biển đóng tại đây. Động thái này diễn ra trong bối cảnh có tin Quân Giải phóng Nhân dân Trung Quốc (PLA) đã lên kế hoạch tiến hành cuộc tập trận tấn công xâm chiếm mô phỏng quy mô lớn vào quần đảo này.

Phó Thủ tướng, Bộ trưởng Ngoại giao Phạm Bình Minh ngày 6/8 điện đàm với Ngoại trưởng Mỹ Mike Pompeo, trao đổi về quan hệ hai nước nhân dịp kỷ niệm 25 năm thiết lập quan hệ ngoại giao và các vấn đề quốc tế, khu vực cùng quan tâm. Hai bên đánh giá cao quan hệ Việt – Mỹ trên tất cả các lĩnh vực, bao gồm chia sẻ tầm nhìn chung về hòa bình, ổn định ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương. Mỹ đề cao vai trò của Việt Nam trong các vấn đề quốc tế, mong muốn hợp tác nhằm tăng cường thúc đẩy quan hệ Đối tác chiến lược ASEAN – Mỹ.

Góc nhìn Quốc tế

+ Trung Quốc:

Mark Valencia, Viện Nghiên cứu Nam Hải, Trung Quốc, ngày 6/8 đánh giá Mỹ đạo đức giả khi chỉ trích Trung Quốc làm xói mòn trật tự quốc tế tại Biển Đông nhưng lại không ủng hộ ý kiến tư vấn của Tòa ICJ trong vụ việc Đảo Diego Garcia. Khi Tòa

ICJ đưa ra ý kiến tư vấn yêu cầu Anh trao trả Đảo Diego Garcia (nơi Mỹ có căn cứ quân sự) cho Mauritius, Mỹ và Anh đã phản ứng gay gắt với quyết định của Toà. Tranh chấp Biển Đông và Đảo Diego Garcia có thể khác nhau, nhưng cả Mỹ và Trung Quốc đều có hành vi tương tự khi tìm cách bác bỏ “trật tự quốc tế” và có hành vi “bắt nạt”.

+ Châu Âu - Mỹ:

Derek Grossman, Viện RAND, Mỹ, ngày 5/8 bình luận trên The Diplomat, dù không chính thức và không thể hiện một cách công khai, Việt Nam vẫn ngầm ủng hộ Chiến lược Ấn Độ - Thái Bình Dương của Mỹ thông qua các hành động: có tuyên bố và văn bản sử dụng cụm từ “Ấn Độ - Thái Bình Dương”; hoan nghênh mọi sáng kiến kết nối ở khu vực tuân thủ theo luật pháp quốc tế; thể hiện nghi ngại với BRI; có nhiều động thái thực chất củng cố quan hệ quốc phòng với Mỹ. Tác giả kết luận Việt Nam có thể sẽ sử dụng các kênh khác để thể hiện sự công nhận chính thức của mình với IPS, ví dụ như nâng cấp quan hệ Việt - Mỹ lên đối tác chiến lược.

+ Các nước khác:

Jagannath Panda, chuyên gia Ấn Độ, ngày 5/8 cho rằng sau tuyên bố của Ngoại trưởng Mỹ về Biển Đông, việc Ấn Độ có thay đổi lập trường trung lập không phụ thuộc vào các vấn đề: (1) tranh chấp biên giới, lãnh thổ song phương; (2) sự can thiệp, gây ảnh hưởng của Trung Quốc tại vùng ngoại vi Nam Á của Ấn Độ; (3) mối quan hệ Trung Quốc - Pakistan; (4) lợi ích thương mại, dầu khí của Ấn Độ; (5) khả năng hình thành một liên minh các quốc gia không có tranh chấp để đối phó với Trung Quốc.

Học giả Stephen R. Nagy, Đại học Christian Quốc tế, Úc, ngày 6/8 nhận định trong bối cảnh các nước đang chịu ảnh hưởng từ cạnh tranh Mỹ - Trung, các quốc gia tầm trung theo đuổi chính sách ngoại giao kiểu mới nhằm bảo vệ lợi ích của mình. Điều này củng cố các thể chế quốc tế hiện tại, đóng góp cho lợi ích cộng đồng khu vực và toàn cầu thông qua hợp tác, ủng hộ trật tự trên biển dựa trên luật lệ, ủng hộ tự do thương mại và tự do lưu thông dữ liệu tin cậy, chống lại cưỡng ép kinh tế.

Biên tập: Ngọc Diệp

@Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao

"Bản tin ngày Nghiên cứu Biển Đông" được soạn thảo từ các tài liệu công khai nhằm tổng hợp thông tin giúp bạn đọc. Các thông tin trong Bản tin không phản ánh quan điểm của Viện Biển Đông. Ban biên tập không chịu trách nhiệm đối với sự thay đổi về nội dung của tin gốc cũng như đường dẫn kèm theo đến các tin gốc.

Mọi ý kiến góp ý xin gửi về Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao, 69 Chùa Láng, Đống Đa, Hà Nội; email: scsi@dav.edu.vn.